

KİRAZ RAPORU

ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ
AR&GE ŞUBESİ

Haziran, 2021

İçindekiler

1. DÜNYA ÜRETİMİ VE TİCARETİ

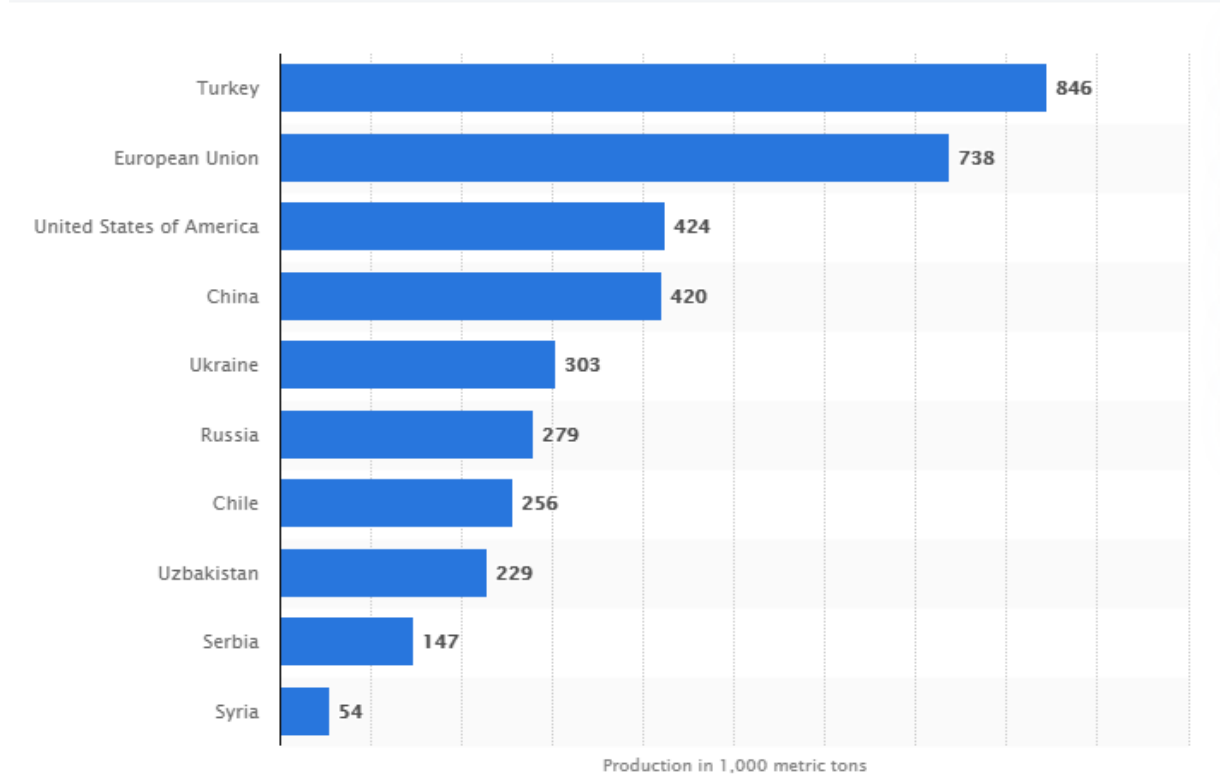
1.1 DÜNYA KİRAZ ÜRETİMİ	3
1.2 DÜNYA KİRAZ İTHALATI	3
1.3 DÜNYA KİRAZ İHRACATI	4

2. TÜRKİYE KİRAZ ÜRETİMİ VE TİCARETİ

2.1 TÜRKİYE KİRAZ ÜRETİMİ	5
2.2 TÜRKİYE KİRAZ İHRACATI	7
KAYNAKLAR.....	10

1. DÜNYA KİRAZ ÜRETİMİ

2019/2020 Yılları Dünyanın Önde Gelen Kiraz Üreticisi Ülkeler (1.000 Metrik Ton Olarak)*

Türkiye 2019/2020 statista verilerine göre 846 bin ton kiraz üretimi ile Dünya liderliğini sürdürmektedir. AB ülkeleri 738 bin ton kiraz üretimi ile ikinci sırada yer alırken, Amerika Birleşik Devletleri'nin kiraz üretimi 424 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

1.2 DÜNYA KİRAZ İTHALATI

En büyük Kiraz İthalatçısı 10 Ülke (2016-2020)(bin dolar)

Importers	Imported value in 2016	Imported value in 2017	Imported value in 2018	Imported value in 2019	Imported value in 2020
World	2552282	2531851	3477245	3678782	3904187
China	794040	771032	1303422	1398666	1643551
Hong Kong, China	535114	441915	835167	989897	862291
Germany	162688	194749	160733	167291	186695
Russian Federation	85386	94517	116805	129323	150978
Canada	107366	139130	124054	125197	148679
Korea, Republic of	124976	160405	163096	136758	140748
Austria	118146	77836	66796	72244	100598

Taipei, Chinese	89839	109904	104879	100636	93206
United States of America	86786	76578	80619	67359	78283
United Kingdom	59446	51226	51073	48720	46365

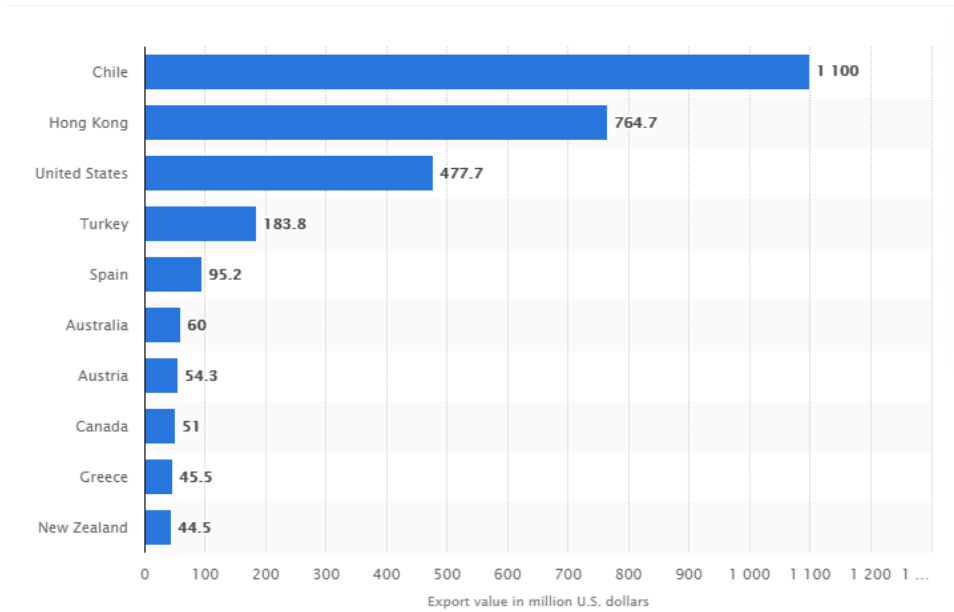
Kaynak: Trademap

Dünya kiraz ithalatında önde gelen ülkelerin payları incelendiğinde ise Hong Kong, Almanya, Kanada gibi ülkelerin ithalat oranlarının yüksek olduğu görülmektedir. Kiraz ithalatında en yüksek pay değer olarak bakıldığında 1,6 milyar dolar ile Çin'e ve ardından 862 milyon dolar ile Hong Kong a aittir.

1.3 DÜNYA KIRAZ İHRACATI

Ülkeler itibariyle 2019 yılı verilerine göre kiraz ihracatı incelendiğinde en fazla kiraz ihracatı yapan ilk üç ülke Şili, Hong Kong ABD'dir.

2019 yılında bu üç ülke Dünya kiraz ihracatının %68,6'sını gerçekleştirmiştir. Türkiye ise kiraz ihracatında Dünya' da 4. Sırada yer almaktadır.

Kaynak: Statista

Ülkelere göre Türkiye kiraz İhracatı 2019 yılında 81 bin tondur. Türkiye en fazla ihracatı %33,8 oranında yaklaşık 27 bin ton ile Almanya'ya, %31,5 oranında yaklaşık 25 bin ton ile ise Rusya'ya yapmaktadır. Türkiye kiraz ihracatı 2018 yılına oranla %2,4 artmıştır. 2020 yılında ise Türkiye Kiraz İhracatı 87 bin tona ulaşmıştır.

Sektör İçinde İhracat yapma açısından potansiyeli en yüksek ülkeler ise sırasıyla; Rusya, Almanya ve Çin Halk Cumhuriyetidir. (Kaynak: Kolay ihracat platformu)

En büyük Kiraz İhracatçısı 10 Ülke (2016-2020) (bin dolar)

Exporters	Exported value in 2016	Exported value in 2017	Exported value in 2018	Exported value in 2019	Exported value in 2020
World	2121377	2032157	2789835	3110310	3443393
Chile	544553	358736	805824	1073208	1235131
Hong Kong, China	347643	301736	647801	764728	849068
United States of America	455120	604094	500458	477744	477671
Turkey	182535	159042	161674	183839	223710
Greece	34841	31617	31043	45483	75061
Austria	97293	69883	54550	53189	71316
Spain	66735	80579	73830	93454	66065
Uzbekistan		67026	141044	52570	60476
Australia	44463	41219	59951	59954	58372
Canada	59140	55543	69945	50963	53955

Kaynak: Trademap

2019'da Şili, yaklaşık 1,1 milyar ABD doları değerindeki ihracatıyla dünya çapında en büyük tatlı kiraz ihracatçısıydı ve onu yaklaşık 764,7 milyon ABD doları değerindeki ihracatla Hong Kong izledi. 2020 yılında da sıralama değişmemiş olup, Şili, 1,2 milyar ABD dolarını aşan ihracatıyla birinciliğini korurken, Hong Kong da ihracat değerini yaklaşık 850 milyon dolarlar seviyesine çıkarmıştır.

2. TÜRKİYE'DE KIRAZ ÜRETİMİ VE TİCARETİ

2.1 TÜRKİYE'DE KIRAZ ÜRETİMİ

Türkiye bulunduğu coğrafi konum itibariyle geçmişten günümüze çeşitli meyve türlerinin yetiştirildiği önemli merkezlerden biri olmuştur. Türkiye'nin hemen her ilinde kiraz üretimi yapılmakta olup, modern tarım yöntemlerinin uygulanmasıyla birlikte üretilen kiraz çeşidi sayısı artmıştır.

Bölgelerin sahip olduğu farklı toprak ve ekolojik özellikler nedeniyle hasat döneminin uzun sürmesi, özellikle hastalık ve zararlıların az olduğu yaylaların organik kiraz üretimi için uygunluk göstermesi gibi faktörler üretimin artmasında etkilidir.

Türkiye, dünya kiraz üretim alanı ve üretim miktarı sıralamasında ilk sırada yer almaktadır. Türkiye dünyanın en önemli ihracatçı ülkeleri arasında yer almakta olup, Şili, Hong Kong ve ABD'nin ardından Dünyada 4. Sıradaki ihracatçı pozisyonundadır.

İhracat olanaklarını daha da artırabilmek için üretici örgütlenmesi ve üretici örgütlerinin etkinliğini artırmak, kiraz üretim tekniklerinin bilimsel esaslara göre yürütülmesi, uluslararası piyasalarda tat ve aroma bakımından tercih edilen kiraz çeşitlerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Türkiye'nin kayda değer bir kiraz ithalatı bulunmamaktadır. Türkiye'de üretim potansiyelinin yüksek olması yeterlilik oranlarına da yansımıştır. Türkiye'nin kiraz

yeterlilik derecesi 2018 yılında % 114,8'dir. Kişi başına kiraz tüketimi son 5 yılda 5-6 kg/yıl arasında değişkenlik göstermiş ve 2018 yılında 5,9 kg/yıl seviyesine ulaşmıştır.

Covid-19 salgını sürecinde ülkemizde tarımsal üretimin devamlılığı için gerekli olan tarımsal faaliyetler kesintisiz devam etmiştir. Kiraz üretiminin yoğun olarak yapıldığı illerle yapılan görüşmeler de pandeminin kiraz üretim işlemleri üzerinde çok fazla etkisi olmadığı belirtilmiştir.

Ülkemizde kiraz üretimi ve ticaretinin durumunu ana hatları ile ele alırsak, Türkiye'de kiraz üretiminin artan dış ticaret talebine bağlı olarak çok büyük bir artış göstermektedir.

Bu artışta kullanılan teknolojilerin, direk tüketici taleplerine yönelik ambalajlama teknikleri ile birlikte, ürünün raf ömrünü arttırıcı yeniliklerin kullanılmasının payı büyük olmuştur.

Dünya piyasalarında kiraza olan talep istikrarlı bir şekilde artmaktadır. Dolayısıyla sektöre yapılan yatırımlar da hızla artmaktadır. Türkiye'nin kiraz sektöründe pazar payını arttırdığını gören diğer rakip üretici ülkeler bu pazardan pay almak üzere çalışmalar yürütmektedir; fakat ülkemizin bu konuda kendine özgü avantajları söz konusudur. Başta ülkemizin coğrafi konumu ve iklimi kiraz üretimini "erkenciden geçkiye" olumlu yönde etkilemektedir. Bu durum ürünlerimizin varlığını pazarda çok uzun süre güçlü kılmaktadır.

Diğer önemli bir konu ise, taze kiraz üretiminde çok yoğun el emeği ihtiyacı söz konusu olup, kg. başına düşen işçilik maliyetlerinin düşük olması nedeniyle, ülkemiz diğer rakip ülkelerin önüne geçmektedir. Bu sebeple pazarda Türk kirazı en kaliteli ürün olarak, en uzun 8 dönemde ve en uygun maliyetle müşteri bulabilmektedir. Türkiye uluslararası kiraz ticaretinde henüz yolun başında sayılır. Zira Türkiye'nin daha büyük ticaret hacmi yakalama potansiyeli mevcuttur.

Ayrıca Türkiye'nin hemen her bölgesinde kiraz yetiştiriciliği mümkün olmaktadır. Yalnız, bugün ticari boyutta kiraz yetişen bölgeler dikkate alındığında İzmir, Manisa, Denizli, Çanakkale, Bursa, Isparta, Afyon, Niğde, Konya şeklinde sıralanabilir. Bu bölgelerde bugüne kadar geleneksel eski tekniklerle yapılan kiraz üretimi terk edilerek, her yıl artan ticaret hacmine paralel olarak modern ziraat tekniklerinin uygulandığı üretim alanları haline gelmiştir.

Türkiye'de yıllar itibari ile kiraz üretimine bakıldığında, üretim artışı gözlenmekte olup, Türkiye kiraz üretimi 2014 yılında 446 bin ton, 2015 yılında 536 bin ton, 2016 yılında 600 bin ton, 2017 yılında 627 bin ton ve 2018 yılında 640 bin ton civarında gerçekleşmiştir. Son iki yılda ise, kiraz üretimi 725 bin ve 738 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye Kiraz Üretimi 2014-2020 (1000 Ton)

ÜRÜN	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kiraz 0809.29)	446	536	600	627	640	725	738

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (www.tuik.org.tr)

Ülkemiz dünyanın en önemli kiraz üreticisi ve ihracatçı ülkesi olduğu için, kayda değer bir kiraz ithalatımız bulunmamaktadır.

2.2. TÜRKİYE KİRAZ İHRACATI

Türkiye'nin coğrafi yapısı ve iklim koşulları birçok bölgede kiraz yetiştiriciliğine uygundur.

Uluslararası pazarda Türk kirazına karşı talebin artma sebepleri; kirazın kalitesi, uzun hasat dönemi, rekabetçi fiyat oluşturulması, ürünün işlenmesi ve muhafazası ile ilgili yapının ihracatçılar tarafından oluşturulması ile nakliyyede soğuk zincirin sağlanması, istikrarlı miktar ve kalitenin sağlanmış olmasıdır.

Kiraz ihracatı esas olarak taze ve işlenmiş (konserve ve dondurulmuş) olarak gerçekleşmektedir.

2019 yılı Türkiye Geneli kiraz ihracatı ülkeler itibariyle incelendiğinde, en önemli ihrac pazarımızın "Almanya" olduğu görülmektedir. Almanya'nın ardından Rusya Federasyonu, Hollanda, Norveç ve Avusturya gelmektedir.

2019 YILI TÜRKİYE KİRAZ İHRACATI		
Ülke adı	İhracat Miktar kg	İhracat Dolar
Almanya	27.180.054	86.897.515
Rusya Federasyonu	25.388.409	43.463.959
Hollanda	2.545.568	10.124.723
Norveç	1.392.186	6.544.332

Avusturya	1.961.011	5.845.468
Hong Kong	852.024	3.429.511
Danimarka	1.242.566	3.399.251
Çin	884.205	3.261.882
İtalya	1.165.740	3.239.094
İsveç	1.151.005	3.130.684
Irak	10.280.746	2.812.649
Singapur	498.197	1.960.814
Birleşik Krallık	685.690	1.590.247
Belarus	1.284.085	1.530.108
Letonya	352.260	817.693
BAE	262.421	791.131
Malezya	158.278	703.958
Suudi Arabistan	216.291	579.797
Litvanya	118.800	353.300
Kuzey Kıbrıs Türk Cum.	298.995	291.210
Güney Afrika Cumhuriyeti	56.116	242.109
Gürcistan	876.129	218.217
Fransa	64.810	216.973
Suriye	580.222	210.145
Mısır	66.210	198.630
Kuveyt	60.375	175.007
Kazakistan	94.920	167.088
Polonya	59.400	164.526
Kırgızistan	212.250	158.025
Umman	56.846	153.554
Bahreyn	39.564	142.895
Mauritius	32.131	142.086
Hindistan	50.018	130.914
Katar	31.928	119.835
Kamboçya	16.110	76.134
Endonezya	17.790	71.839
Myanmar	8.910	64.725
Romanya	17.249	52.175
İspanya	17.216	51.499
Belçika	19.500	50.916
Hırvatistan	35.000	48.981
Finlandiya	15.840	44.451
Ukrayna	65.440	35.824
Kanada	4.409	33.325
Maldivler	3.930	18.507
Azerbaycan	60.940	17.846
Estonya	7.712	14.151
Güney Kore	2.550	11.195
İsviçre	2.040	8.644
Lübnan	5.420	8.371
Seyşeller	1.390	7.567

Kenya	1.540	6.476
Bosna-Hersek	360	1.854
Türkmenistan	2.375	1.639
Bulgaristan	1.200	1.404
Nijerya	15	330
TOPLAM	80.506.386	183.835.183

Kaynak: TÜİK

Türkiye 2019 yılı kiraz ihracatında Almanya'ya 86,8 milyon ihracat gerçekleştirmiş ve bu ülke kiraz ihracatımızda birinci sırada yer almıştır. 43,4 milyon dolar ihracat ile Rusya 2. Sırada ve 10,1 milyon dolarlık ihracat ile Hollanda üçüncü sıradadır.

2020 YILI KIRAZ İHRACATI		
Ülke adı	İhracat Miktar kg	İhracat Dolar
Almanya	25.894.246	90.641.528
Rusya Federasyonu	29.599.421	51.775.612
Avusturya	3.875.831	13.638.196
Norveç	1.521.901	7.847.157
Hollanda	2.141.405	7.663.033
İtalya	2.753.687	6.697.724
Hong Kong	1.327.929	5.921.553
Çin	1.382.911	4.491.772
Irak	7.242.675	4.430.529
İsveç	1.362.505	4.019.130
Danimarka	1.238.481	3.932.186
Birleşik Krallık	1.373.109	3.895.885
İspanya	987.820	2.450.640
BAE	473.362	2.284.040
Singapur	514.203	2.274.967
Belarus	1.080.996	1.707.878
Polonya	448.260	1.343.905
Fransa	446.831	1.240.636
Letonya	388.440	900.491
Malezya	213.228	863.325
Gürcistan	578.608	702.824
Güney Afrika Cumhuriyeti	128.981	634.811
Romanya	127.795	439.265
Katar	69.693	346.181
Bulgaristan	215.434	343.661
Hindistan	77.507	333.557
Kuzey Kıbrıs Türk Cum.	353.786	327.163
Litvanya	99.000	270.533
Suriye	430.800	245.771
Endonezya	45.416	242.180
Bahreyn	44.993	213.539
Kuveyt	53.473	206.197
Belçika	78.500	200.976
Ukrayna	187.018	195.765

Portekiz	53.898	165.351
Umman	52.283	157.694
Kamboçya	19.246	97.036
Slovenya	35.610	69.717
Mauritius	12.505	59.959
Kenya	10.045	52.547
Suudi Arabistan	56.163	46.174
Güney Kore	8.855	44.441
Lüksemburg	19.600	42.427
Kanada	4.010	38.171
Azerbaycan	92.209	34.513
Finlandiya	14.560	29.879
Kazakistan	70.460	29.841
Maldivler	7.699	29.702
Tayvan	7.550	25.180
Macaristan	7.775	23.211
Gana	1.170	12.865
Seyşeller	1.260	9.292
Türkmenistan	12.500	9.225
Moldova	1.632	2.690
Sırbistan	3.566	2.321
Uganda	280	1.963
Kosova	1.900	657
Bosna-Hersek	140	600
Kongo	60	522
Mısır	250	455
Nijerya	26	259
TOPLAM	87.253.497	223.709.302

Kaynak: TÜİK

2020 yılında da en fazla ihracat 90,6 milyon dolar ile Almanya'ya gerçekleştirilmiştir. Bu ülkeyi sırasıyla Rusya, Avusturya, Norveç ve Hollanda takip etmiştir.

Kaynaklar

1. www.fao.org
2. www.tuik.org.tr
3. www.trademap.org

YASAL UYARI; Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumluluk kabul

etmemektedir. Birliđimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.